

YALOVA A3 TİPİ KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU ZİYARETİ RAPORU

Rapor No:

2023/01

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu'nun 09.01.2023 tarih ve 2023/02 sayılı kararı ile oy birliğiyle kabul edilmiştir.

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	1
KISALTMALAR.....	2
1. GİRİŞ	3
2. GENEL BİLGİLER.....	4
2.1. KURUM HAKKINDA GENEL BİLGİLER.....	4
2.2. KURUM PERSONELİ.....	4
2.3. ÖZGÜRLÜĞÜNDEN MAHRUM BIRAKILAN KİŞİLER.....	5
3. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER	5
3.1. FİZİKSEL KOŞULLAR.....	5
3.2. İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELENİN ÖNLENMESİ, DİSİPLİN VE ŞİKÂYET MEKANİZMALARI	6
3.3. SAĞLIK, BAKIM, PSİKO-SOSYAL SERVİS HİZMETLERİ	7
3.4. BESLENME	8
3.5. FAALİYETLER VE GÜNLÜK YAŞAM.....	8
3.6. DIŞ DÜNYAYLA İLETİŞİM, ZİYARET VE AİLELERLE ETKİLEŞİM	9
4. TAVSİYELER	9
4.1. KURUM İDARESİNE YÖNELİK TAVSİYELER.....	9
4.2. ADALET BAKANLIĞINA YÖNELİK TAVSİYELER	10

KISALTMALAR

BM : Birleşmiş Milletler

CPT : Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi

OPCAT : İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol

SEGBİS : Ses ve Görüntülü Bilişim Sistemi

TİHEK : Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu

UÖM : Ulusal Önleme Mekanizması

1. GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK); 6701 sayılı Kanunla, insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.
2. Türkiye, 14.09.2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokolü (OPCAT) imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından bağlayıcılık kazanan OPCAT'in 1'inci maddesine göre Protokolün amacı: *“bağımsız uluslararası ve ulusal organların, işkence ve diğer zalimane, insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele ya da cezayı önlemek için, kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretlerde bulunacağı bir sistem kurmaktır.”*
3. 6701 sayılı Kanun'un 9/1-1 bendi uyarınca OPCAT hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması (UÖM) olarak görev yapmak Kurumun görevleri arasında yer almaktadır. Kanun'un 2/1-k bendine göre UÖM: *“İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi”* ifade etmektedir.
4. 6701 sayılı Kanun'un 9/1-j bendinde, kurumun özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek görevini haiz olduğu ifade edilmiştir. Bu bağlamda ceza infaz kurumlarına ziyaret gerçekleştirmek TİHEK' in görev ve yetki alanına girmektedir.
5. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 8'inci maddesi uyarınca: *“Kapalı ceza infaz kurumları, iç ve dış güvenlik görevlileri bulunan, firara karşı teknik, mekanik, elektronik veya fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasın olanaklı bulunduğu, yeterli düzeyde güvenlik sağlanmış ve hükümlünün gereksinimine göre bireysel, grup hâlinde veya toplu olarak iyileştirme yöntemlerinin uygulanabileceği tesislerdir.”*

6. Anılan görevin icrası kapsamında, 04.10.2022 tarihinde Yalova A3 Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna¹ **habersiz** bir ziyaret gerçekleştirilmiş olup ziyaret heyetinde; İnsan Hakları ve Eşitlik Uzman Yardımcıları ... ile bir doktor ve bir psikolog yer almıştır.
7. Ziyaret, Kurum İdaresi ile yapılan ön görüşmeyle başlamıştır. Ön görüşmede; Ziyaret Heyeti tarafından ziyaretin amacı ve kapsamı ile TİHEK'in ulusal önleme mekanizması görevine ilişkin detaylı bilgiler verilmiş; Kurum İdaresinden Kuruma ilişkin genel bilgiler alınmıştır. Daha sonra ortak alanlar incelenerek gerekli tespitler yapılmıştır. Sonrasında özgürlüğünden mahrum bırakılan kişiler ile gizliliği sağlayacak şekilde Kurum personeli bulunmaksızın görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Heyet üyeleri tarafından görüşme gerçekleştirilen mahpuslara²; TİHEK ve UÖM görevi hakkında genel bilgi verilmiştir. Akabinde Kurumda görev yapan personelle de görüşmeler gerçekleştirilmiş olup ziyaret, ilk gözlem ve tespitlerin Kurum İdaresiyle paylaşılmasını içeren son görüşme ile tamamlanmıştır.
8. Bu rapor, 18.01.2022 tarihli ve 2022/43 sayılı Kurul kararı ve Başkanlık makamının 03.10.2022 tarihli ve 14339 sayılı olurlarına istinaden 04.10.2022 tarihinde, Yalova A3 Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna gerçekleştirilen habersiz ziyaret neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini ihtiva etmektedir.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. KURUM HAKKINDA GENEL BİLGİLER

9. 1955 yılından beri hizmet vermekte olan Kurum Yalova şehir merkezinde yer almakta olup Kuruma toplu taşımayla ulaşım olanağı mevcuttur.
10. Kurum 56 kişi kapasiteli dört koğuş, bir derslik, bir revir, bir görüş alanı, bir aile görüşme odası, bir kütüphane ve idari birimlerden oluşmaktadır.
11. Kurum; 400 metrekare kapalı, 1050 metrekare açık olmak üzere toplam 1450 metrekarelik bir alana sahiptir. Koğuşlardan ikisi 50 metrekare, diğer ikisi ise 70 metrekaredir.

2.2. KURUM PERSONELİ

---

¹ Bundan sonra kısaca Kurum olarak ifade edilecektir.

² Bu raporda kullanılan "mahpus" sözcüğü, ceza infaz kurumlarında özgürlüğünden mahrum bırakılan tutuklu, hükümlü ve hüküm özlüleri ifade etmektedir.

12. Kurumda bulunan personelin unvan ve cinsiyete göre dağılımı aşağıda tablo şeklinde gösterilmiştir:

UNVAN	KADIN	ERKEK	TOPLAM
Kurum Müdürü	1	-	1
Öğretmen	-	1	1
Memur	1	-	1
Ambar Memuru	-	1	1
İnfaz Koruma Baş Memuru	-	1	1
İnfaz Koruma Memuru	6	17	23
Bilgisayar İşletmeni	-	1	1
Şoför	-	2	2
Sağlık Memuru	-	1	1
Hizmetli	1	1	2
GENEL TOPLAM	9	25	34

13. Kurum personeli; insan hakları, işkence ve kötü muamele, firarı önleme, işaret dili, kuruma kabul işlemleri, emanet para ve kıymetli eşya alımı, mektup okuma, e-imza, UYAP veri girişi, ziyaret kabul, sürüş teknikleri, vardiya uygulaması, motivasyon gibi çeşitli konularda yüz yüze ve uzaktan eğitim almıştır.

14. Kurumda vardiya sistemi ile çalışanlar 08.00-20.00 ve 20.00-08.00 saatleri arasında çalışmakta olup diğer büro personeli 08.30-17.30 saatleri arasında çalışmaktadır.

15. Hakkında şikâyette bulunulan, idari veya adli işlem yürütülen/sonuçlandırılan personel bulunmamaktadır.

2.3. ÖZGÜRLÜĞÜNDEN MAHRUM BIRAKILAN KİŞİLER

16. Ziyaret tarihinde Kurumda 5 hükümlü ve 50 tutuklu olmak üzere toplam 55 mahpus kalmaktadır. Bunlardan 15'i yabancı mahpustur.

17. Kurumda engelli, kadın veya çocuk mahpus bulunmamaktadır.

3. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

3.1. FİZİKSEL KOŞULLAR

18. Kurumun 1955 yılında inşa edilmiş olmasından mütevellit eski olduğu, oda tavanlarının alçak olduğu, pencerelerinin eski tip olduğu ve genel fiziksel durumunun iyi olmadığı gözlemlenmiştir.

19. Koğuşlardan birinin karantina koğuşu olarak kullanılmak üzere boş bırakıldığı ve bazı mahpusların yatabileceği ranzanın bulunmamasından dolayı yer yatağında yattığı görülmüştür. Kurum İdaresi tarafından, karantinada kalması gereken mahpusların başka bir

kuruma gönderilmesinin ve karantina koğuşunun da aktif olarak kullanılmasının planlandığı ifade edilmiştir. Ziyaret tarihinden sonra İdare tarafından karantina koğuşunun kullanıma açıldığı bildirilmiştir.

20. Koğuşların içerisinde birer mutfak, banyo, tuvalet ve lavabo bulunmaktadır. Ayrıca her koğuşta çamaşır makinesi, klima, buzdolabı, yuvarlak mini fırın, set üstü ocak ve mutfak gereçleri bulunmaktadır.
21. Kurumun ısıtılmasının doğal gaz ile sağlandığı, sıcak suyun ise güneş enerjisi ile elde edildiği belirtilmiştir. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde sıcak suda zaman zaman kesintiler olsa da yirmi dört saat erişimin mümkün olduğu bilgisi alınmıştır.
22. Kurumun içme ve kullanma suyu ihtiyacının şebeke suyu ile sağlandığı İdare tarafından belirtilmiş, su analiz raporları Heyetimize sunulmuş ve analiz sonuçlarının İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik'e uygun olduğu görülmüştür.
23. İdare tarafından, koğuşların temizliğinin mahpuslar tarafından yapıldığı, temizlik malzemelerinin Kurum bütçesi ile temin edildiği ve iki haftada bir koğuşlara verildiği ifade edilmiştir. Kendileriyle görüşülen mahpuslar, koğuşların temizliği için temizlik malzemesi verilmediğini, temizlik malzemelerini kantinden aldıklarını, kantinden talep edilen temizlik malzemesinin gelmesinin bir haftayı bulduğunu ifade etmiştir. İdare tarafından koğuşların temizliğinin yapıldığına ilişkin tutanaklar Heyetimize sunulmuş olmakla birlikte koğuşlara temizlik malzemesi verildiğine ilişkin tutanak tutulmadığı ifade edilmiştir.

3.2. İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELENİN ÖNLENMESİ, DİSİPLİN VE ŞİKÂYET MEKANİZMALARI

24. Mahpuslar, talep ve şikâyetlerini içeren dilekçelerinin Kurum İdaresi tarafından alındığını ve ilgili mercilere iletildiğini, dilekçelerinin akıbeti hakkında kendilerine bilgi verildiğini ifade etmiştir.
25. Kuruma girişte üst aramasının yapıldığı ve emanet eşyaların alındığı, geçici oda bulunmadığı belirtilmiştir.
26. Son bir yıl içerisinde toplam dört mahpusa hücre cezası verildiği belirtilmiştir.
27. Kurumda son bir yıl içerisinde herhangi bir isyan veya intihar olayı yaşanmadığı ifade edilmiştir.
28. Kurumda son bir yıl içerisinde cezaevi uygulamaları nedeniyle infaz hâkimliğine yapılmış herhangi bir şikâyetin bulunmadığı Kurum İdaresi tarafından belirtilmiştir.

29. Kendileriyle görüşme yapılan mahpuslar, genel olarak Kurum İdaresinin ve infaz koruma personelinin tutumundan memnun olduklarını ifade etmişlerdir.
30. Ziyaret sırasında herhangi bir işkence veya kötü muamele iddiası veya bulgusuyla karşılaşılmamıştır.

3.3. SAĞLIK, BAKIM, PSİKO-SOSYAL SERVİS HİZMETLERİ

31. Sağlık biriminde Aile Sağlığı Merkezinde görevli bir doktor ve bir kadrolu sağlık memurunun bulunduğu, doktorun haftanın 3 günü 2 saat görev yaptığı ifade edilmiştir.
32. İlaçların doktor odasında kilitli bir şekilde muhafaza edildiği ve muayene sonrası yazılan reçetelerin eczane ile irtibata geçilerek ortalama 1 gün içerisinde temin edildiği belirtilmiştir.
33. Kendisiyle görüşülen bazı mahpuslar talep ettikleri ilaçların verilmediğini ifade etmiştir. Konuya ilişkin İdare ile yapılan görüşmede; bazı ilaçların doktor gözetiminde kontrollü olarak verildiği ifade edilmiştir.
34. Kurum revirinde son kullanma tarihi geçmiş insülin ilaçlarının bulunduğu görülmüştür. İdare tarafından bu ilaçların kullanılmadığı ifade edilmiş olsa da son kullanma tarihi geçmiş ilaçların revirden kaldırılması hususunda uyarıda bulunulmuştur.
35. Revirdeki vizite defteri ve ilaç dağıtım defteri gibi evraklar kontrol edilmiş, düzenli ve usulüne uygun oldukları görülmüştür.
36. Revirdeki acil durum çantası incelenmiş acil durum çantasında bulunması gereken malzemelere ilişkin genel bir standart olmadığı tespit edilmiştir.
37. Hastane sevklerinde önceden belirlenen hastane personeli ile irtibata geçilip muayene olması gereken mahpus adına randevunun alındığı, daha sonra belirlenen tarihte jandarma personeli eşliğinde mahpusun hastane sevkinin gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.
38. Kendileriyle görüşme yapılan bazı mahpuslar hastane sevklerinin yapılmadığını ifade etmiştir. Kurum İdaresi tarafından; hastane sevklerinin zaman zaman uygun randevu bulunmaması nedeniyle aksayabildiği, son bir yıl içinde sağlık servisi tarafından 201 muayene, 8 psikolog görüşü ve 18 sevk işleminin yapıldığı, günlük olarak ortalama 15-20 kişinin dilekçe ile muayenesinin gerçekleştirildiği bilgisi alınmıştır. Hastane sevkleriyle ilgili belgeler Ziyaret Heyeti tarafından incelenmiş ve sevklerin düzenli olarak yapıldığı görülmüştür.
39. Acil durumlarda önce 112 Acil Servis ile irtibata geçilerek hastanın durumu hakkında bilgi alındığı, daha sonra acil sevk edilmesi gerekiyorsa zaman kaybetmeden jandarma ile irtibata geçilerek hastane sevkinin gerçekleştirildiği belirtilmiştir.

40. Psiko-sosyal serviste İl Sağlık Müdürlüğü tarafından Cuma günleri görevlendirilen bir psikoloğun görev yaptığı ve mahpuslardan talepte bulunanların veya doktor tarafından görüşülmesi uygun olanların psikolog ile görüşmesinin sağlandığı dile getirilmiştir. Mahpuslar tarafından psiko-sosyal servise ilişkin bir şikâyette bulunulmamıştır.
41. Kurumda mahpusların saç ve sakal tıraşlarını kendi imkânlarıyla yaptıkları ve bunun için gerekli araç ve gereçlerin mahpuslara sağlandığı ifade edilmiştir.

3.4. BESLENME

42. Kurumdaki mahpus sayısının az olmasından dolayı kantindeki ürün çeşitliliği fazla olmamakla birlikte kantinden istenen eşya ve ürünler için çarşamba günleri mahpuslardan dilekçe alındığı Kurum İdaresi tarafından ifade edilmiştir. Kendileriyle görüşme yapılan bazı mahpusların kantinde son kullanma tarihleri geçmiş ürünler bulunduğunu ifade etmesi üzerine kantindeki ürünler incelenmiş, son kullanma tarihi geçmiş ürün bulunmadığı tespit edilmiştir.
43. Kurum İdaresi tarafından, mahpuslara iâşe bedeli kadar kuru gıda ve yaş sebze alınarak koşullara verildiği ve mahpusların yemeklerini kendilerinin hazırladığı bilgisi verilmiştir. Kendileriyle görüşme yapılan mahpuslardan bazıları verilen gıdaların yeterli miktarda olmadığını ifade etmiştir. Ziyaret tarihinden sonra Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından iâşe bedeli günlük 22 TL'den 50 TL'ye çıkarılmıştır.³
44. Hastalık ve benzeri nedenlerle farklı şekilde beslenme ihtiyacı olan mahpuslara beslenme listelerine göre gıda temini yapıldığı ifade edilmiştir.

3.5. FAALİYETLER VE GÜNLÜK YAŞAM

45. İdare tarafından, koşullardaki havalandırma alanlarının kapılarının mevsim şartlarına göre sabah 07:00 ile akşam 20.00 saatleri arasında açık kaldığı belirtilmiştir. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde havalandırmaya çıkış konusunda şikâyet alınmamıştır.
46. Alınacak gazetelerin haftalık olarak kantin fişine yazıldığı ve günlük olarak alınıp mahpuslara verildiği ifade edilmiştir.

---

³ 26.05.2005 tarihli ve 25978 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Hükümlü ve Tutuklular ile Ceza İnfaz Kurumu Personelinin İâşe Yönetmeliği'nin 5'inci maddesine dayanılarak günlük iâşe bedeli 15.11.2022 tarihinden itibaren uygulanmak üzere; hükümlü ve tutuklular ile görevi başında bulunan personel için 22,00 TL'den 50,00 TL'ye, ceza infaz kurumlarında barındırılan çocuk hükümlü ve tutuklular için 44,00 TL'den 75,00 TL'ye, kurumda annesiyle birlikte kalan çocuklar ile süt emziren hükümlü ve tutuklu anneler ve hamileler için 44,00 TL'den 75,00 TL'ye yükseltilmiştir.

47. Her koşuşta televizyon bulunduğu ve uydu yayını ile yasal kanalların mahpuslar tarafından seyredilebildiği belirtilmiştir.
48. Kurumda bulunan derslik ve kütüphanede iki personelin görevli olduğu ve 08.30-17.30 saatleri arasında çalıştığı belirtilmiştir.
49. Mahpusların dışarıdan alabileceği kitap konusunda herhangi bir sayı kısıtlamasının olmadığı, Kurum kütüphanesinden ise iki haftada bir olmak üzere üç kitap almabildiği, son bir yıl içinde otuz mahpusun kütüphaneden yararlandığı ifade edilmiştir.
50. Kurumda herhangi bir kurs ve atölye bulunmadığı ifade edilmiştir.
51. Kurumda alan yetersizliği yüzünden açık veya kapalı spor yeri bulunmadığından sportif faaliyetlerin yapılamadığı hem idare hem de mahpuslar tarafından ifade edilmiştir.

3.6. DIş DÜNYAYLA İLETİŞİM, ZİYARET VE AİLELERLE ETKİLEŞİM

52. Kurumda haftalık on dakika telefon görüşü ile ayda bir açık ve üç kapalı görüş yapılmaktadır.
53. Kurumda açık ve kapalı görüşler ile avukat görüşü aynı alanda yapılmaktadır. Alanda ses kaydı da yapabilen güvenlik kameralarının bulunması ve konuşmaların idari bölümle koğuşlardan duyulabilecek olmasının gizlilik açısından sorun oluşturabileceği değerlendirilmiştir. İdare tarafından, söz konusu durumun fiziksel kapasite yetersizliğinden kaynaklanan bir zorunluluk olduğu ifade edilmiştir.
54. Kurumda bir adet ankesörlü telefon bulunmaktadır. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde ankesörlü telefonun ve kapalı görüşler için kullanılan telefonların bazılarının zaman zaman çalışmadığı ve ses kalitesinde sorunlar olduğu, bunun da görüşmelerin aksamasına yol açtığı ifade edilmiştir. İdare ile yapılan görüşmede, telefonlarda oluşan arızaların tespit edildiğinde derhal giderildiği ve görüşmelerde yaşanan aksaklıkların ek süre verilmek suretiyle telafi edildiği ifade edilmiştir.

4. TAVSİYELER

4.1. KURUM İDARESİNE YÖNELİK TAVSİYELER

55. Koğuşlara temizlik malzemesi verildiğine ilişkin tutanak tutulmadığı anlaşıldığından koğuşlara verilen temizlik malzemelerinin kayıtlarının tutulması,
56. Kurum revirinde son kullanma tarihi geçmiş ilaçların bulunmasından hareketle son kullanma tarihi geçmiş ilaçların ve diğer tıbbi atıkların usulüne uygun olarak ve düzenli bir şekilde imhasının sağlanması,

57. Sosyal ve kültürel faaliyetlerin mahpusların bedensel ve ruhsal sağlığı açısından önemi göz önünde bulundurulduğunda Kurumda yapılan sosyal ve kültürel faaliyetlerin çeşitlendirilerek artırılması, ⁴

4.2. ADALET BAKANLIĞINA YÖNELİK TAVSİYELER

58. Kurumun 1955 yılında inşa edilmiş ve oldukça eski olduğu, bunun, avukat görüşme odasının bulunmaması, sosyal ve sportif faaliyet imkânlarının kısıtlı olması ve kalabalıklaşma başta olmak üzere alıkonulma koşulları üzerinde birçok olumsuz etkisinin olduğu göz önünde bulundurulduğunda Kurum binasının tadilatının yapılması veya yeni bir binanın inşa edilmesi hususlarının değerlendirilmesi,

59. Revirlerdeki acil durum çantalarında bulundurulması gereken eşyalara ilişkin standart bir uygulamanın bulunmaması nedeniyle bu hususa ilişkin düzenleme yapılması,⁵

hususları tavsiye edilmektedir.

---

⁴ CPT Standartları [CPT/Inf (92) 3] 47'nci paragraf: “*Tatminkâr bir faaliyet programı (çalışma, eğitim, spor, vs.), mahkûmların iyiliği açısından çok önemlidir. Bu durum ister hüküm giymiş ister mahkemeye çıkmayı bekleyen kişilerin bulunduğu bütün kurumlar için geçerlidir.*” Avrupa Cezaevi Kuralları (Rec(2006)2-rev), Kural 27.3: “*Mahpusların bedensel sağlıklarını geliştirmek ve uygun egzersizler ile boş zaman etkinliklerine imkân sağlamak amacıyla doğru bir biçimde organize edilen faaliyetler, cezaevi rejiminin ayrılmaz bir parçasını oluşturmalıdır.*”

⁵ CPT Standartları [CPT/Inf (93) 12] 38'inci paragraf: “*Bir cezaevi sağlık bakım hizmetinin, tıbbi tedavi ve hemşirelik hizmetlerinin yanı sıra uygun perhiz, fizyoterapi, rehabilitasyon ve diğer gerekli özel imkanları toplumdaki hastalara sunulan koşullarda sunabilmesi gerekmektedir. Doktor, hemşire ve teknik personelin yanı sıra, mekânların, donanımların ve ekipmanın da buna göre ayarlanmış olması gereklidir.*”